

Engelska skolan norr AB

Org.nr. 556569-9302

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Engelska Skolan Norr
belägen i Stockholms kommun

Tillsyn i Engelska Skolan Norr

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Engelska skolan norr AB (556569-9302) under Ange tillsynsperioden i text. Engelska Skolan Norr besöktes av Skolinspektionen mellan den 11 maj 2016 och den 31 maj 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2014/2015 nådde mellan 83,3 och 90,7 procent av deltagande elever kravnivån på samtliga delprov i matematik. Resultatet för skolan var högre än genomsnittet i riket på fem av de sju delproven. För ämnet svenska visar SIRIS att mellan 96,1 och 100 procent av deltagande elever nådde kravnivån på samtliga delprov i svenska. Skolans resultat var högre än riket på samtliga delprov.

Årskurs 6

För eleverna i årskurs 6 visar SIRIS för läsåret 2014/15 en högre genomsnittlig provbetygspoäng än såväl riket som kommunen i samtliga delprov i engelska, matematik och svenska. Även de genomsnittliga terminsbetygen i de olika ämnena visar ett högre snitt än såväl riket som kommunen våren 2015.

Enligt skolans sammanställning över elevernas kunskapsresultat var andelen elever som uppnådde kunskapskraven 100 procent i samtliga ämnen utom idrott och hälsa, geografi, religionskunskap, samhällskunskap, svenska och teknik.

Årskurs 9

Enligt SIRIS var det genomsnittliga meritvärdet 269,5 poäng i årskurs 9 (289,2 för flickor och 245,4 för pojkar). Detta kan jämföras med rikets 224,7 och kommunens 244,8. Andelen elever som nådde målen i samtliga ämnen (minst betyget E) år 2015 var 94,1 procent (96,4 procent av flickorna och 91,3 procent av pojkarna). Även denna andel var högre än såväl riket (77 procent) som kommunen (79,4 procent).

Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans högskoleförberedande program år 2015 var nästan 100 procent.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-11-24
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-11-24
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-10-20
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-11-24
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	
7. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	
8. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att skolan har brister på ett flertal områden. Skolan har inte säkerställt att de elever som behöver det får en undervisning i svenska som andraspråk som utgår från och omfattar målen i ämnets kursplan. Skolan har heller inte säkerställt att eleverna ges inflytande i undervisningen. Vidare brister skolans arbete med att ge de elever som behöver extra anpassningar, utreda en elev behov av särskilt stöd och att sedan ge det särskilda stödet som eleven har rätt till. Även skolans arbete mot kränkande

Beslut

2016-08-25

4 (29)

Dnr 44 - 2015:9681

behandling brister. Elevhälsan arbetar inte främst förebyggande och hälsofrämjande och någon psykolog bidrar inte med sin kompetens i arbetet och den studie- och yrkesvägledande verksamheten tillgodoser inte samtliga elevers behov. Slutligen används inte skolbiblioteket i den utsträckning som krävs för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Huvudmannen behöver därför vidta åtgärder för att komma avhjälpa bristerna.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Undervisning och lärande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Engelska skolan norr AB att senast den 24 november 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Engelska skolan norr AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 3. Kursplaner)
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till

- att de elever som behöver undervisning i svenska som andraspråk får det samt
- att undervisningen utgår från och omfattar målen i ämnets kursplan.

Rektorn ska vidare se till

- att eleverna ges reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll i samtliga ämnen samt
- att samtliga lärare, tillsammans med eleverna, planerar och utvärderar undervisningen.

Motivering till bedömning av brist

Undervisningens innehåll – svenska som andraspråk

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte har säkerställt att de elever som behöver får undervisningen i svenska som andraspråk, samt att undervisningen i svenska som andraspråk utgår från och omfattar målen i ämnets kursplan.

Rättslig reglering

Enligt läroplanen för grundskolan ska all undervisning utgå från och omfatta målen i läroplanen och respektive kursplan. Enligt läroplanen är svenska som andraspråk ett eget ämne med en egen kursplan.

Enligt 5 kap 14 § skolförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk anordnas, om det behövs, för elever som har ett annat modersmål än svenska. Av samma paragraf framgår att rektorn fattar beslut om en elev ska läsa enligt svenska som andraspråks kursplan.

Skolinspektionens utredning och skäl för bedömning

Av inkomna handlingar från huvudmannen inför tillsynsbesöket framgår att åtminstone 226 av skolans 519 elever har ett annat modersmål än svenska och att 44 elever läst svenska som andraspråk läsåret 2015/2016. Av utredningen framgår att undervisningen i svenska som andraspråk är integrerad i undervisningen i svenska på skolan, enligt beslut från skolledningen.

Flera lärare uppger dock att eleverna i årskurs 1 till 5 inte får undervisning i svenska som andraspråk. Enligt lärare har lärarna som undervisar i svenska varken fått någon information eller handledning om hur de ska undervisa svenska och svenska som andraspråk integrerat. Bilden av att undervisningen i svenska som andraspråk inte har fungerat bekräftas av den biträdande rektorn som ansvarar för de aktuella årskurserna. Enligt den biträdande rektorn har undervisande lärare i svenska även haft ansvaret att bedriva undervisning i svenska som andraspråk, men hur undervisningen i svenska som andraspråk har bedrivits har sett olika ut. Enligt den biträdande rektorn är flera lärare osäkra på hur de ska ge eleverna undervisning i svenska som andraspråk och några lärare ifrågasätter att undervisningen i svenska som andraspråk bedrivs

integrerat med svenska. Enligt den biträdande rektorn har heller inte den inplanerade handledningen till de undervisande lärarna blivit av, men frågan kring hur skolan ska arbeta med undervisningen i svenska som andraspråk kommer att lyftas framöver.

Även flera lärare för eleverna i de högre årskurserna ger uttryck för att undervisningen i svenska som andraspråk för eleverna i årskurs 6 inte heller har fungerat då undervisning och stödinsatser med fokus på svenska som andraspråk periodvis endast skett vid några enstaka tillfällen. I intervju med elever i årskurs 6 uppges att elever som läser svenska som andraspråk "har det sämre" än de som läser svenska, och som exempel uppger de att eleverna som läser svenska som andraspråk får sämre information om hur det går för dem i ämnet. Bilden av att undervisningen i svenska som andraspråk även inte har fungerat för eleverna i årskurs 6 bekräftas av den biträdande rektorn som ansvarar för den aktuella årskursen. Den biträdande rektorn uppger att undervisningen i svenska som andraspråk inte fungerat organisatoriskt, bl.a. eftersom ansvaret för undervisningen legat hos olika personer under läsåret.

I handlingar från huvudmannen efter tillsynsbesöket framgår att nästintill samtliga undervisande lärare i svenska i årskurserna 1 till 5 även har behörighet i svenska som andraspråk, men hur lärarna arbetar med detta varierar. Enligt skolledningen råder det även delade uppfattningar på skolan om vilka elever som ska läsa svenska som andraspråk, och om vårdnadshavare är informerade om att eleven läser svenska som andraspråk. Därför kommer nya bedömningar att göras i augusti 2016 gällande samtliga elever som kan vara i behov av svenska som andraspråk för att därefter informera vårdnadshavare. Enligt huvudmannen läste inga elever i årskurs 1, 2 och 3 svenska som andraspråk, medan det i övriga årskurser var mellan tre och elva elever i varje årskurs som läste svenska som andraspråk under läsåret 2015/2016.

Mot bakgrund av vad som framkommit bedömer Skolinspektionen att skolan inte har säkerställt att de elever som behöver det får en undervisning i svenska som andraspråk som utgår från och omfattar målen i kursplanen. Om skolan integrerar undervisningen i svenska som andraspråk med undervisningen i svenska behöver rektorn särskilt säkerställa att undervisningen i båda ämnena fungerar. Detta innebär bl.a. att rektorn behöver se till att det finns förutsättningar att bedriva en undervisning som tillgodoser samtliga elevers rätt till en undervisning som utgår och omfattar målen i respektive kursplan, samt att samtliga elever ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt.

Rektorn måste därför säkerställa att de elever som behöver undervisning i svenska som andraspråk också får en sådan undervisning i enlighet med ämnets kursplan.

Elevinflytande i undervisningen*Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att eleverna vid Engelska skolan norr varken har ett reellt inflytande i undervisningen i samtliga ämnen eller tillsammans med läraren utvärderar undervisningen i tillräcklig utsträckning.

Rättslig reglering

Enligt läroplanen ska de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig omfatta alla elever. Vidare framgår att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Läraren ska vidare tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Skolinspektionens utredning och skäl för bedömning

Av inkomna handlingar från huvudmannen inför tillsynsbesöket framgår att elever ges inflytande genom att de kan välja undervisningsspråk och examinationsform, samt om de vill arbeta enskilt eller i grupp.

Enligt intervjuade elever kan eleverna ha inflytande när de arbetar med projekt och i vissa ämnen kan de ibland vara med och bestämma arbetssätt och redovisningsmetod. Eleverna uppger dock att de i vissa ämnen inte har något inflytande. Gällande utvärdering av undervisningen uppger eleverna att de får vara med och utvärdera undervisningen i vissa ämnen, men inte i alla. Enligt eleverna är elevinflytande i undervisningen och utvärdering av densamma lärarberoende.

Enligt intervjuade lärare är det upp till varje lärare att ge eleverna inflytande och det finns varken någon plan eller något annat uttalat på skolan gällande elevinflytande i undervisningen. Enligt lärarna är det heller inte uttalat på skolan att eleverna ska vara delaktiga i någon utvärdering av undervisningen, utan istället är det upp till varje lärare att se till att eleverna är med och utvärderar undervisningen. Lärarna i en intervjugrupp känner inte till om eller hur rektorn följer upp elevinflytandet, medan lärarna i en annan grupp uppger att elevinflytande tas upp vid medarbetarsamtal och i en enkät.

I intervju med skolledningen uppges att lärarna diskuterar frågan om elevinflytande i ämnesgrupperna. Enligt skolledningen har eleverna till viss del inflytande. Eleverna kan t.ex. få välja redovisningsätt och undervisningsspråk. Eleverna i vissa årskurser får även svara på frågor gällande elevinflytande i en

enkät. Skolledningen kan se att det är skillnader i svaren och har dragit slutsatsen att elevinflytande är lärarberoende. Enligt skolledningen tas frågan om elevinflytande upp vid medarbetarsamtalen.

Mot bakgrund av att det framkommit att det är lärarberoende i vilken utsträckning eleverna ges inflytande i undervisningen och att eleverna har bristande inflytande i vissa ämnen bedömer Skolinspektionen att eleverna inte ges det inflytande avseende undervisningen som läroplanen föreskriver. Rektorn behöver därför säkerställa att elevinflytande omfattar undervisning i samtliga ämnen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs Engelska skolan norr AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Engelska skolan norr AB att senast den 24 november 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Engelska skolan norr AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till

- att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås skyndsamt ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen samt
- att specialpedagogisk kompetens finns tillgänglig för att stödja lärare och övrig personal som undervisar eleven.

Rektorn ska även se till

- att tydliggöra för skolpersonal när en anmälan om utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska göras,
- att en elevs behov av särskilt stöd skyndsamt utreds,
- att utredningen ger en tillräcklig bild av elevens eventuella behov av särskilt stöd samt
- att utredningen ligger till grund för eventuella stödåtgärder som ska ges eleven och som dokumenteras i hens åtgärdsprogram.

Rektorn ska vidare se till

- att det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås,
- att stödåtgärderna är tillräckligt konkreta i åtgärdsprogrammen för att de ska vara möjliga att följas upp och utvärderas samt
- att stödåtgärderna som ges eleven regelbundet följs upp och utvärderas.

Motivering till bedömning av brist

Stöd i form av extra anpassningar

Skolinspektionen bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att ge elever stöd i form av extra anpassningar.

Rättslig reglering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultat på ett nationellt prov eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

I förarbetena framhålls vikten av att tillvarata den specialpedagogiska kompetensen i ett tidigt skede genom att bl.a. stödja lärare och identifiera elevers behov (prop. 2013/14:160 sid 22).

Skolinspektionens utredning och skäl för bedömning

I inkomna handlingar från huvudmannen inför tillsynsbesöket beskrivs hur lärare gör individanpassningar i klassrummet genom anpassat material, inläst material, datorstöd, fast klassrumsplacering, individuell instruktion, utskrivna anteckningar, fotografering av information på tavlan samt andra sätt och former för redovisning.

Enligt intervjuade lärare i de lägre årskurserna ser förutsättningarna för att ge stöd i klassrummet olika ut i de olika klasserna. I samtliga klasser från förskoleklass till årskurs 5 ska det finnas klassassistenter, men dessa närvarar inte alltid i klassrummet då de även kan tas i anspråk på annat håll och/eller har läraren och assistenten inte haft tid att planera tillsammans. Enligt lärarna kan det därför vara svårt att ge stöd till de elever som behöver extra stöd i klassrummet. Även representanter för elevhälsan uppger att arbetet med extra anpassningar fungerat sämre för eleverna i de lägre årskurserna. Skolledningen bekräftar bilden av att systemet med klassassistenter inte alltid har fungerat

och uppger även att kompetensen bland lärarna gällande att tillgodose elevernas behov genom extra anpassningar varierar.

Enligt såväl lärarna för eleverna i de lägre årskurserna som biträdande rektorn för de aktuella årskurserna används heller inte det specialpedagogiska stödet i arbetet med extra anpassningar. Enligt den biträdande rektorn arbetar specialpedagogen för eleverna i de lägre årskurserna inte rutinmässigt innan en anmälan om utredning av en elevs behov av särskilt stöd lämnas in. Vad gäller eleverna i högre årskurserna har specialpedagogen inte alltid hunnit vara inne i klassrummen innan en utredning om särskilt stöd ska göras, och vet därför inte hur lärarna i praktiken arbetar med extra anpassningar. Enligt representanter för elevhälsan fungerar dock arbetet med att ge extra anpassningar bättre för eleverna i de högre årskurserna, men uppger samtidigt att samtliga lärare ta inte del av information gällande de extra anpassningar som sätts in för enskilda elever. Det sistnämnda bekräftas av den biträdande rektorn för eleverna i de högre årskurserna som även uppger att skolan numera har utökat mötestiden i syfte att förbättra kommunikationen.

Vidare framgår i intervjuer med skolpersonal och den biträdande rektorn för eleverna i de lägre årskurserna att inte samtliga elever med dyslexi/läs- och skrivsvårigheter har fått inläst material. Enligt den biträdande rektorn har skolan haft problem med tekniken, vilket inneburit att inläst material och annat stödmaterial uteblivit. Enligt den biträdande rektorn vidtar skolan dock åtgärder så att de elever som behöver det digitala stödet också kommer att få det framöver.

Mot bakgrund av vad som har framkommit bedömer Skolinspektionen att arbetet med att ge elever stöd i form av extra anpassningar inte alltid fungerar i praktiken. Den specialpedagogiska kompetensen används inte i tillräcklig utsträckning i arbetet. Detta trots att skolledningen har identifierat att kompetensen kring extra anpassningar varierar bland lärarna. Vidare tar inte samtliga berörda lärare del av elevspecifik information avseende extra anpassningar, vilket i sin tur innebär en risk att elever inte ges det stöd i form av extra anpassningar som de har rätt till i alla ämnen. Även stödmaterial har uteblivit. Rektorn behöver därför ta ett större ansvar för att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav, som minst ska uppnås, skyndsamt får extra anpassningar. Rektorn behöver vidare se till att specialpedagogisk kompetens används för att stödja lärare och övrig personal som ska ge eleven de extra anpassningarna.

Anmälan och utredning av en elevs eventuella behov av särskilt stöd*Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med anmälan och utredning av en elevs behov av särskilt stöd vid skolenheten.

Rättslig reglering

I skollagen anges att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Enligt skollagen framgår vidare att när rektorn mottagit en anmälan, om att det stöd som ges inom ramen för undervisningen bedöms vara otillräckligt för att en elev ska kunna uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vidare ska samråd ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Vikten av utredning framhålls i förarbetena eftersom beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram ska vara riktiga i sak och beskriva adekvata åtgärder, och en förutsättning för detta är att besluten grundar sig på ett väl underbyggt och korrekt underlag (prop. 2013/14:160 sid 25).

Vidare anges i förarbetena att det är naturligt att den lärare som närmast har ansvar för elevens undervisning och annan berörd personal medverkar i utredningen. Vidare framhålls elevhälsans, i synnerhet specialpedagogens, roll vid utredning av en elevs behov av särskilt stöd (prop. 2013/14:160 sid 25).

Skolinspektionens utredning och skäl för bedömning

Av utredningen framgår att rutinen på skolan är att när en lärares insatser inte räcker för att tillgodose en elevs behov gör läraren en anmälan till biträdande rektorn för den aktuella årskursen.

I intervjuer med lärare framkommer indikationer på att särskilt stöd inte sätts in i tid. Enligt lärare har det t.ex. förekommit att särskilda stödåtgärder sätts in först när eleverna börjat i de äldre årskurserna, trots att svårigheterna varit kända sedan tidigare årskurser. Lärare ger även uttryck för att det finns en osäkerhet på skolan avseende vad lärare ska göra när de upptäcker att en elev riskerar att inte nå kunskapskraven, eftersom rutinerna gällande elevhälsan och stöd inte är tydliga. Denna bild bekräftas av elevhälsans representanter som även uppger att det ibland har gått lång tid innan lärare anmält att en elev behöver mer stöd än vad läraren kan tillgodose.

Av inkomna handlingar från huvudmannen framgår att när anmälan gjorts, ombuds lärare redogöra vid elevhälsoteamets möte för de anpassningar som läraren genomför i undervisningen. Därefter auskulterar specialpedagogen under några lektioner för att sedan tillsammans med berörda lärare genomför en pedagogisk kartläggning. Utifrån denna avgör sedan den biträdande rektorn om eleven är i behov av särskilt stöd.

I intervju med lärare uppges att det finns brister i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd: t.ex. saknas helt en utredning för en elev med åtgärdsprogram. Uppgiften bekräftas av biträdande rektorn, som uppger att skolan kommer att genomföra en utredning i det aktuella fallet. Vidare ger en lärare exempel på anmälningar som gjordes i februari och som läraren vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök i mitten av maj ännu inte fått någon återkoppling kring. Även annan personal uppger att det har hänt att pedagogiska utredningar uteblir eller tar lång tid att genomföra.

Skolinspektionen har begärt in och tagit del av en del utredningar, vilka skolan benämner "pedagogiska kartläggningar", och åtgärdsprogram. Utifrån dessa kan Skolinspektionen konstatera att utredningarnas kvalitet varierar. I några utredningar är det svårt att utläsa vilka behov eleven har. I utredningen kan det t.ex. framgå att "eleven behöver socialt stöd och till viss del anpassad undervisning av läraren". Vidare går det inte alltid att utläsa av utredningarna och åtgärdsprogrammen att de identifierade behoven har legat till grund för stödåtgärderna i åtgärdsprogrammet. I flera utredningar framgår att eleven behöver akademiskt stöd, men inte på vilket sätt behovet yttrar sig och vilket akademiskt stöd som avses. Av utredningarna framgår heller inte alltid lärare som medverkande.

Mot bakgrund av vad som har framkommit bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Det finns en osäkerhet på skolan gällande när en anmälan ska göras. Det finns brister vad avser att skyndsamt utreda en elevs behov av särskilt stöd. Det finns vidare brister i de pedagogiska utredningarna som görs vid skolenheten då flera av utredningarna är undermåliga och därmed inte tillräckligt utreder elevens behov av särskilda stödåtgärder. Risken med undermåliga utredningar är att eleven inte sedan får det särskilda stöd som hen behöver och har rätt till och/eller att fel stödåtgärder sätts in.

Rektorn behöver därför tydliggöra för skolpersonalen när en anmälan om utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska göras. En anmälan ska göras så snart de extra anpassningarna som läraren ger inom ramen för den ordinarie undervisningen inte leder till att eleven når de kunskapskrav som minst ska

uppnås eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte kommer att räcka för att eleven ska nå kunskapskraven. Rektorn behöver även se till att en elevs behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Detta inkluderar även elever som uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Rektorn behöver även se till att utredningarna håller en god kvalitet och ger en tillräcklig bild av elevens behov för att skolan därefter ska kunna sätta in adekvata åtgärder. I detta arbete ingår att se till att såväl berörda lärare som de kompetenser inom elevhälsan som krävs för att utreda en elevs behov av särskilt stöd medverkar i utredningen, för att beslutet, om att utarbeta alternativt inte utarbeta ett åtgärdsprogram, ska grunda sig på ett så väl underbyggt och korrekt underlag som möjligt.

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att ge särskilt stöd, samt följa upp och utvärdera åtgärdsprogrammen inte uppfyller skollagens krav.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska hen ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ges möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. I skollagen regleras även vissa stödåtgärder särskilt, såsom exempelvis särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning och anpassad studiegång.

Vidare framgår av skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Skolinspektionens utredning och skäl för bedömning

I intervju med såväl lärare som representanter för elevhälsan uppges att eleverna inte alltid får det särskilda stöd som de behöver. Representanter för elevhälsan tar upp exempel på elevärenden där elevhälsan bedömer att eleven behöver mer omfattande särskilda stödåtgärder än vad som ges, men eftersom skolan, enligt representanterna, inte har några utarbetade rutiner avseende stödåtgärder för eleverna med störst stödbehov är det svårt att veta vad de ska erbjuda eleven. Enligt en biträdande rektor ges ingen elev särskilt stöd i form av enskild undervisning eller i särskild undervisningsgrupp och möjligheten finns inte på skolan i dag.

Enligt såväl lärare som den biträdande rektorn för de lägre årskurserna räcker inte det specialpedagogiska stödet för att ge eleverna i de lägre årskurserna det stöd som de behöver. Enligt elevhälsans representanter får klassassistenterna, som ofta är de som ska ge eleverna det särskilda stödet, inte någon specialpedagogisk handledning utan assistenterna får istället arbeta med eleven utifrån den information som förmedlas i åtgärdsprogrammet. Denna bild bekräftas av den biträdande rektorn som uppger att specialpedagogen inte har i uppdrag att handleda vare sig klassassistenterna eller lärarna. Skolledningen har dock identifierat ett utökat behov av stöd bland eleverna och uppger att behöver skolan anställa en till person med specialpedagogisk kompetens, samt utöka uppdraget till att även inkludera handledning.

Enligt såväl lärare som annan personal Skolinspektionen intervjuat förekommer att de särskilda stödåtgärder som skolan beslutat om och som framgår av åtgärdsprogrammen uteblir. Enligt representanter för elevhälsan är vårdnadshavare besvikna på stödet: det är otydligt vilka stödinsatser som ska ges, åtgärdsprogram följs inte upp och beslutade insatser uteblir. I intervju med skolledningen bekräftas uppgiften att vissa stödinsatser som inplanerats inte genomförts.

Lärare för eleverna i de högre årskurserna uppger att elever kan utebli från de tillfällen då stödet ges, men att skolan inte kan tvinga eleverna att ta del av de stödinsatser som skolan sätter in för eleven. Enligt lärare för eleverna i de högre årskurserna är det även lite oklart vem som ska utarbeta åtgärdsprogram för eleverna och enligt representanter för elevhälsan är det även oklart vem som ska följa upp åtgärdsprogrammen.

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår bl.a. att flera stödåtgärder är otydligt formulerade: "Klassassistenten viker majoriteten av sin tid för att stödja eleven akademiskt och socialt", "Fortsatt stöd av lärare och specialpedagog". I den senare angivna åtgärden går det heller inte av utredningen att utläsa vilka stöd som lärare och specialpedagog ska fortsätta att ge. I några åtgärdsprogram formuleras stödinsatserna som förslag och erbjudanden, och ibland ska de ges vid behov: "Skolan erbjuder även en lektion i självstudier med stöd av specialpedagog vid behov" och "Skolan erbjuder stöd i matematik på onsdagar under mentorstiden". I de åtgärdsprogram uppföljningen och utvärderingen ska framgå kan Skolinspektionen se att viss utvärdering gjorts, men ingen uppföljning.

Mot bakgrund av vad som har framkommit bedömer Skolinspektionen att även arbetet med att ge elever särskilt stöd brister. Stödåtgärdena genomförs inte alltid, stödåtgärdena formuleras som frivilliga i vissa åtgärdsprogram och

lärare och assistenter som ska ge det särskilda stödet får inte någon handledning. Vidare räcker inte det specialpedagogiska stödet till för att tillgodose elevernas behov av särskilt stöd. Sammantaget innebär detta att skolan inte ger eleverna det särskilda stödet, på det sätt och i den omfattning som eleven har rätt till.

Skolinspektionen bedömer även att det finns brister vad gäller åtgärdsprogrammen, samt uppföljning och utvärdering av stödåtgärderna i dem. De särskilda stödåtgärderna är i många fall formulerade på ett otydligt sätt och ibland formulerade som erbjudanden, vilket försvårar arbetet med att följa upp om de t.ex. genomförts, samt utvärdera om åtgärderna lett till ökad måluppfyllelse. Det råder vidare oklarhet vem som ska följa upp och utvärdera det särskilda stödet och vad Skolinspektionen kunnat se har uppföljningen inte alltid gjorts.

Rektorn behöver därför vidta åtgärder som innebär att det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detta arbete innebär att se till att skolan även utreder och uttömmer samtliga skyldigheter för det fall de stödåtgärder som sätts in inte räcker för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Rektorn behöver även se till att stödåtgärderna är tillräckligt konkreta för att de ska vara möjliga att följas upp och utvärderas, samt att de dokumenteras i elevens åtgärdsprogram. Uppföljning innebär bl.a. att kontrollera om eleven har fått stödinsatserna och hur stödet i praktiken har fungerat och utvärdering innebär att analysera om åtgärderna leder till avsedd effekt, dvs. ökad måluppfyllelse för eleven.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs Engelska skolan norr AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Engelska skolan norr AB att senast den 20 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina

studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Engelska skolan norr AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska se till att åtgärder fortsätter att vidtas som syftar till att de kränkande beteendena upphör omgående. Åtgärderna som vidtas ska vara konkreta och uppföljningsbara.

Motivering till bedömning av brist

Det målinriktade arbetet mot kränkande behandling

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans målinriktade arbete mot kränkande behandling av elever.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje enskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Detta innebär bl.a. att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Vidare är det förbjudet för såväl huvudmannen som personal att utsätta en elev för kränkande behandling.

Skolinspektionens utredning och skäl för bedömning

Av inkomna handlingar från huvudmannen framgår bl.a. att skolan, genom en kartläggning 2014/2015, kommit fram till att lärarna behöver bli ännu mer involverade i skolans likabehandlingsarbete. Därför har kuratorn gått igenom centrala begrepp som rör likabehandlingsarbetet och diskrimineringsgrunder

med lärarna, lärarna har fått en introduktion i ämnet normkritik och diskuterat hur skolpersonal kan bli bättre i sitt bemötande av elever och vårdnadshavare. Utöver detta har lärare under flera veckor arbetat med Skolverkets "Sju timmar om..." med fokus på främjande likabehandlingsarbete i grundskolan. Vidare framgår att arbetet kommer att fortsätta nästkommande läsår då fokus kommer att ligga på det förebyggande och åtgärdande arbetet.

I handlingarna redogör huvudmannen även för skolans rutin. Rutinen innebär att när en elev upplever sig kränkt anmäls detta på en blankett som ges in till biträdande rektorn. Om eleven upplever sig kränkt av en lärare för lärarens närmaste chef ett samtal med läraren för att reda ut vad som har hänt. I sammanhanget tas även elevens synpunkter tas in och vårdnadshavare meddelas. Därefter behandlas ärendet som ett personalärende. Rektorn och de biträdande rektorerna träffas varje vecka för att gå igenom uppkomna incidenter och kränkningar och får genom mötena en överblick och kan sätta in insatser omedelbart.

Intervjuade elever uppger att flertalet elever är trygga i skolan, att eleverna får information om vad de kan göra om någon blir kränkt eller "taskigt" behandlad, samt att det finns hjälp och stöd att få för det fall något inträffar. Enligt såväl intervjuade lärare, representanter för elevhälsan, som skolledningen är det uttalat på skolan att all skolpersonal ska agera om de hör eller ser något, samt göra anmälan till de biträdande rektorerna.

I intervju med såväl elever, lärare, representanter av elevhälsa som skollledning framgår att det finns lärare, vars beteenden gör att elever känner sig kränkta och/eller rädda. I intervjuer tas olika exempel på kränkande beteenden upp. Enligt intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan har detta pågått under en längre tid. Enligt såväl elever som representanter för elevhälsan har dock flera lärare, som tidigare agerat på ett sätt som eleverna beskriver som taskigt, slutat.

Skolledningen uppger i intervju att skolans största utmaningar har varit att få stopp på kränkningarna. Rektorn uppger att hen är medveten om problemen med kränkningar och att skollledningen vidtar åtgärder i enskilda personalärenden. I kompletterande intervju med en biträdande rektor uppges att skolans insatser har lett till förbättringar och för det fall insatserna inte leder till förbättringar vidtar skolan ytterligare åtgärder.

Mot bakgrund av att det fortfarande förekommer att elever känner sig rädda och kränkta av lärare på skolan och att skolan har problem med vuxna som kränker elever bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolans

målinriktade arbete mot kränkande behandling. Skolinspektionens utredning visar att skolan har vidtagit och vidtar åtgärder för att kränkningarna ska upphöra, men mot bakgrund av förbudet i skollagen, behöver huvudmannen fortsätta att vidta åtgärder för att de kränkande beteendena ska upphöra omgående. Åtgärderna som vidtas ska vara konkreta och uppföljningsbara och syfta till att få beteendena att upphöra omgående.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller författningarnas krav föreläggs Engelska skolan norr AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Engelska skolan norr AB att senast den 24 november 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Engelska skolan norr AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och

yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till

- att elevhälsan används förebyggande och hälsofrämjande samt
- att även skolpsykologen bidrar med det psykologiska perspektivet i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolan.

Rektorn ska vidare se till

- att studie- och yrkesvägledning ges till samtliga elever så att deras behov tillgodoses samt
- att studie- och yrkesvägledaren, eller den person som fullgör motsvarande uppgifter, är ett stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterade insatser.

Rektorn ska ytterligare se till

- att skolbiblioteket används som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Motivering till bedömning av brist

Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte främst används förebyggande och hälsofrämjande samt att skolpsykologen inte bidrar med det psykologiska perspektivet i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för elever i förskoleklass och grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska vidare vara främst förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det

finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan (prop. 2009/10:165 sid 276).

I förarbetena betonas även den specialpedagogiska kompetensens roll att i ett tidigt skede anpassa den pedagogiska verksamheten efter elevernas behov, samt att stödja lärarna och medverka i det förebyggande arbetet med att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer inom verksamheten (prop. 2013/14:160 sid 22).

Skolinspektionens utredning och skäl för bedömning

Enligt inkomna handlingar från huvudmannen framgår att skolan har specialpedagoger, skolsköterska, skolläkare och kurator. Skolan har vid behov tillgång till psykolog. Av handlingarna framgår även att skolan har två elevhälsoteam som arbetar för att främja elevernas psykiska hälsa, att eleverna ska uppnå skolans mål samt för att uppmärksamma och utreda elevers stödbehov.

Representanter för elevhälsan uppger i intervju att det är otydligt hur de ska arbeta, och att elevhälsan i dag arbetar mer åtgärdande än förebyggande. Kuratorn har varit involverad i en fortbildningsinsats gällande likabehandling, arbetet mot kränkande behandling och framtagandet av likabehandlingsplanen. Kuratorn genomför även insatser i olika elevgrupper vid behov, skolsköterskan genomför hälsokontroller och hälsosamtal och specialpedagogerna arbetar med enskilda elever.

Såväl representanter för elevhälsan, lärare och skolledning ger uttryck för att den specialpedagogiska kompetensen inte räcker till för att tillmötesgå elevernas behov. Enligt skolledningen behöver skolan mer specialpedagogisk kompetens och uppger att elevhälsan i dag inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande bland eleverna i de lägre årskurserna.

Enligt representanter för elevhälsan gör de ingen samlad behovsanalys kring det förebyggande arbetet på skolan, och samverkan mellan undervisande lärare för eleverna i de lägre årskurserna och elevhälsans kompetenser har heller inte fungerat i praktiken.

Intervjuade lärare uppger att de inte vet om skolan har någon psykolog att tillgå, men anser att det finns ett behov av en psykolog på skolan. Enligt representanter för elevhälsan har skolan tidigare tillfälligt tagit in psykolog i

samband med psykologutredningar. Därutöver har psykologen, enligt representanter för elevhälsan, varken deltagit på elevhälsoteamens möten eller på annat sätt samverkat med elevhälsans övriga kompetenser i det förebyggande arbetet på skolan. Skolledningen bekräftar att skolan tar in psykolog vid behov och att psykologen varken deltar i elevhälsans arbete eller bidrar i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet på skolan.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att elevhälsan vid Engelska skolan norr inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande, samt att skolpsykologen inte bidrar med sin kompetens i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Rektorn behöver därför vidta åtgärder som innebär att elevhälsan främst används i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolan, i synnerhet den specialpedagogiska kompetensen, samt att även en skolpsykolog bidrar med sitt perspektiv i arbetet. I detta arbete ingår att elevhälsans kompetenser samverkar med dels varandra, dels med övrig skolpersonal för att tillmötesgå elevbehoven på skolan.

Studie- och yrkesvägledning

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att samtliga eleverna inte ges studie- och yrkesvägledning i den utsträckning som skollagen och läroplanen anger.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklass ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Enligt läroplanen ska studie- och yrkesvägledaren, eller den person som fullgör motsvarande uppgifter, vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterade insatser.

Skolinspektionens utredning och skäl för bedömning

Av inkomna handlingar från huvudmannen framgår att skolan har en studie- och yrkesvägledare som arbetar med eleverna i årskurs 8 och 9 samt hur hen arbetar med eleverna i de aktuella årskurserna.

När Skolinspektionen frågar eleverna i de lägre årskurserna om de får någon studie- och yrkesvägledning uppger eleverna att de någon gång på mentorstiden talat om vad de vill arbeta med i framtiden. Eleverna känner inte till att skolan har en studie- och yrkesvägledare. I intervju med elever från en högre årskurs framgår att de känner till att eleverna i årskurs 9 får prata med en studie- och yrkesvägledare. De intervjuade eleverna berättar om ett fåtal

studiebesök de gjort sedan skolstarten. Enligt eleverna pratar de nästintill aldrig om yrken och framtida utbildning. Elever i de högre årskurserna uppger att de har träffat studie- och yrkesvägledaren i samband med praktiken i årskurs 8, men att de utöver det inte har haft någon studie- och yrkesvägledning annat än att de diskuterat yrken på lektionerna i de samhällsorienterade ämnena.

Intervjuade lärare uppger att de inte har något uttalat uppdrag att ge eleverna studie- och yrkesvägledning och att de inte vet vem som, utöver studie- och yrkesvägledaren, har ett sådant uppdrag på skolan. Lärarna tror dock att många lärare pratar om framtiden och vikten av att utbilda sig med eleverna.

Enligt skolledningen har lärarna inget uttalat uppdrag att ge eleverna studie- och yrkesvägledning, men att lärare kan prata om samhället, göra studiebesök och bjuda in representanter för olika yrken till skolan. Skolledningen vet inte om eleverna får studie- och yrkesvägledning utöver det som studie- och yrkesvägledaren ger eleverna i årskurs 8 och 9. Enligt skolledningen får lärarna inte någon handledning i studie- och yrkesvägledning.

Mot bakgrund av att det framkommit att studie- och yrkesvägledaren endast arbetar med eleverna i årskurs 8 och 9, att studie- och yrkesvägledaren inte utgör stöd för övrig personal, samt att den studie- och yrkesvägledning som ges till eleverna i årskurserna 1 till 7 sker sporadiskt och är lärarberoende bedömer Skolinspektionen att inte samtliga elever ges studie- och yrkesvägledning i den utsträckning som skollagen och läroplanen anger.

Rektorn behöver därför se till att studie- och yrkesvägledning ges till samtliga elever så att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Rektorn behöver även se till att studie- och yrkesvägledaren, eller den person som fullgör motsvarande uppgifter, är ett stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterade insatser.

Skolbiblioteket

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolbiblioteket vid Engelska skolan norr inte används som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper i tillräcklig utsträckning.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Skolinspektionens utredning och skäl för bedömning

Av rektorns svar inför tillsynsbesöket framgår att skolan har ett eget skolbibliotek i det hus där eleverna i förskoleklass till årskurs 5 har huvuddelen av sin undervisning i, samt att samtliga klasser har en inbokad timme varje vecka för att kunna låna böcker. Enligt rektorn är biblioteket ett av skolans kommande utvecklingsområden.

I intervjuer med elever uppges att skolan har ett bibliotek, men att eleverna inte kan gå dit när de vill, utan varje klass har bokade tider. Enligt elever i de yngre åldrarna används skolbiblioteket på ett sätt som leder till att eleverna läser böcker. Enligt eleverna i de äldre åldrarna används nästan inte skolbiblioteket, men eleverna har en egen boksamling på svenska i ett av de två husen som de har undervisning i. Eleverna uppger att biblioteket är öppet på vissa schemalagda på tider, vilka kan infalla då eleverna inte kan gå till biblioteket. Syftet med att gå till biblioteket är, enligt eleverna, att låna böcker som de ska ha till att läsa hemma. Enligt flera av de äldre eleverna använde de inte biblioteket alls förra året.

Enligt skolledningen används biblioteket i liten utsträckning av eleverna i de lägre årskurserna och i väldigt liten utsträckning av eleverna i de högre årskurserna. Rektorn uppger dock efter tillsynsbesöket att skolan nyligen vidtagit åtgärder som innebär att biblioteket framöver kommer att vara mer tillgängligt för eleverna.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolbiblioteket vid Engelska skolan norr inte används på det sätt och i den utsträckning som läroplanen föreskriver. Rektorn måste därför vidta åtgärder som innebär att skolbiblioteket är tillgängligt och används i större utsträckning i syfte att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs Engelska skolan norr AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden***Bedömning***

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokument. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar

Beslut

2016-08-25
27 (29)

Dnr 44 - 2015:9681

som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Henriette Wejdmark
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Engelska Skolan Norr

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Engelska Skolan Norr

Engelska skolan norr är en fristående grundskola med tillhörande fritidshem belägen i Stockholm kommun. Huvudmannen för skolan är Engelska skolan norr AB, organisationsnummer 556569-9302. På skolan går sammanlagt 519 elever i förskoleklass till och med årskurs 9. Skolan leds av en rektor, som även är verkställande direktör för Engelska skolan norr AB. Skolan har vidare tre biträdande rektorer: en för förskoleklass till årskurs 5, en för årskurserna 6 till 9 och en som ansvarar för pedagogiska frågor.

Skolan har en tvåspråkig profil, vilket innebär att vissa delar av undervisningstiden bedrivs på engelska.